

Prins Charles en zijn echtgenote Camilla Parker Bowles.

van de moeder voor zijn kinderen te verzachten. Dat neemt niet weg dat de dood van de immens populaire prinses een soort bevrijding moet zijn geweest voor de prins.

Onzeker

Charles groeide op als een onzeker kind dat hunkerde naar bevestiging, met een afstandelijke moeder, een dominante vader en een assertieve zus. We lezen in de biografie weinig over zijn broers Andrew en Edward. Hij was altijd bang om iets verkeerd te doen, had weinig vrienden, werd gepest op Gordonstoun vanwege zijn

Biografie: Prins Charles is ontvanke-lijk voor hocus pocus

flaporen. Zijn echte vrienden waren zijn oma, de queen mum, en zijn oom Dickie ofwel graaf Mountbatten. Als Mountbatten in 1979 bij een aanslag van de IRA om het leven komt, treurt Charles diep.

In de loop der jaren ontwikkelde de prins een antenne voor het absurdisme en kreeg hij radicale meningen over architectuur en milieu die hem niet altijd in dank werden afgenomen. Openlijk bereed hij zijn stokpaardjes. Jaren geleden sprak hij de Argentijnse architect César Pelli aan bij de bouw van een wolkenkrabber in Londen. „Ik dacht alleen maar dat we in dit land een meer intieme schaal gewend waren”, zei de zichtbaar geërgerde prins. „Zelf zou ik gek worden als ik in zo'n gebouw moest werken. Alleen al de gedachte aan „hoe kom ik hier in vredesnaam uit als er brand uitbreekt?” – woorden die profetisch werden toen hij in juni dit jaar de inwoners van de door brand verwoeste Grenfell Tower een hart onder de riem stak.

In zijn pogingen om zijn ecologische voetafdruk te verkleinen, vergat hij zelf vaak het goede voorbeeld te geven. Zo bracht een kerosine verslindende privéjet Camilla naar Griekenland, waar Charles Britse en Europese industriëlen op het hart had gedrukt om de uitstoot van CO₂ drastisch te verminderen.

Goeroes en dromen

Ook blijkt de prins ontvankelijk voor regelrechte hocus pocus, schrijft zijn biograaf. Hij is nog maar halverwege de dertig als hij onder invloed komt van de 68-jarige Zuid-Afrikaanse schrijver en goeroe Laurens van der Post. Het schijnt dat de filosofie en de spiritualiteit van Van der Post definitief beslag op hem legde. Van der Post maakte Charles bekend met de 'primitieven' en hun verbondenheid met de „geest van de aarde.”

Dat sloot aan bij de zorgen van

Charles over het morele verval van de moderne cultuur. Van der Post adviseerde Charles om de monarchie dusdanig om te vormen dat die in de lijn kwam met een nieuwe visie op de samenleving, waarbij het individu weer in contact zou komen met de natuur. Het ging zelfs zover dat Charles zijn dromen op papier zette die Van der Posts vrouw Ingaret dan moest uitleggen.

Als hij koning wordt, moet prins Charles net als zijn moeder de kroningseed afleggen en beloven Verdediger des Geloofs te zijn. Begin jaren negentig gaf hij toe dat hij behalve anglicaan een zoeker was. „Ik tracht een pad voor het struikgewas te volgen, voor zover ik het kan vinden”, zei hij in 1994. Het anglicaanse geloof was maar een van de „gemeenschappelijke draden” die ons allemaal in „een enorm en belangrijk weefsel” verbinden. Dat veroorzaakte de nodige commotie. Veel later zou hij zeggen dat het zijn bedoeling was om het belang van vrijheid van belijdenis te benadrukken. „Tegelijk met Verdediger des Geloofs kun je ook beschermer van geloven zijn.” Begrijpelijk dat er in Engeland mensen zijn die hun hart vasthouden als Charles –zo God wil– de troon beklimt.

Bedell Smith ziet Charles graag koning worden. Een vorst met een andere stijl en toon dan de koningin, een die zijn gevoelens kan tonen en vaker en minder gekunsteld van zich zal laten horen dan zijn moeder. Door zich van zijn menselijke en charmante kant te laten zien, zou hij volgens haar heel goed de affectie en bewondering kunnen opwekken waar hij zo lang naar gesmacht had.

Opvolging

Charles Philip Arthur George, prins van Wales (Buckingham Palace, Londen, 14 november 1948), is de oudste zoon van koningin Elizabeth II en daarmee de eerste in lijn voor de Britse troonopvolging. Zijn officiële titel is Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins van Wales. Mocht hij zijn moeder opvolgen dan zou hij constitutioneel koning worden van het Verenigd Koninkrijk, Canada, Australië, Nieuw-Zeeland, Jamaica, Barbados, de Bahama's, Grenada, Papoea-Nieuw-Guinea, de Salomonseilanden, Tuvalu, Saint Lucia, Saint Vincent en de Grenadines, Antigua en Barbuda, Belize en Saint Kitts en Nevis. Hij zal echter niet noodzakelijk de titel Hoofd van het Gemenebest erven. Hij trouwde in 2005 met Camilla Parker Bowles en was van 1981-1996 gehuwd met Diana Spencer. Hij heeft twee zoons: William en Harry. William is getrouwd met Kate Middleton en heeft twee kinderen: George en Charlotte. Kate is zwanger van haar derde kind.

klare taal

Net op tijd, voor de deuren dichtgaan.

Niet kietelen op die valreep

tekst Jaco van der Knijff
beeld iStock

„Pfl. Nét op tijd! Ternauwernood gehaald! Dat was kielekiele! Op de valreep sprong ik in de trein; de conducteur had al gefloten; de deuren gingen direct achter me dicht. 't Was op het nippertje...”

Terwijl je het zweet van je voorhoofd veegt, heb je intussen drie woorden gebezigd waar niemand gek van opkijkt, maar die bij nader inzien nog niet zo makkelijk te verklaren zijn. Nippertje? Valreep? Kielekiele?

Kielekiele: dat zeg je als je een baby onder z'n kin kietelt. Het zou komen van "kielen", een nevenvorm van kietelen. Maar "kielekiele" als aanduiding van "net op tijd" is lastiger. De uitdrukking is nog niet zo lang in gebruik; pas in 1933 kwam ze voor het eerst op schrift voor. Mogelijk komt het van de kiel (het onderste deel) van een schip. "Naar de kiele zijn" in de betekenis van te gronde gaan, verloren zijn heeft ermee te maken. Maar hoe dan de uitdrukking "kielekiele" is ontstaan, kan het Woordenboek der Nederlandsche Taal (WNT) niet vertellen.

De valreep is duidelijker. De uitdrukking wordt dan ook al in de 18e eeuw gebruikt. Toen dronk je als je afscheid nam "een glaasje aan de wagen" of "een glaasje op de valreep". Ofwel: net voor het vertrek nuttigde je samen nog een drankje. Als je dat op een schip deed, had je bij wijze

van spreken al één been over de reling geslagen om via de valreep –het afhappende touw met knopen– het dek te verlaten en je in een sloep of een kleinere boot te laten zakken. Vanuit de aanduiding "op het punt staan om te vertrekken" ontwikkelde zich de betekenis van "op het laatste moment". Waarom zo'n provisorische touw ladder dan een valreep heet? "Reep" kon vroeger ook "touw" betekenen. En "val" komt van "vallen", dat al in het Middelnederlands de betekenis heeft van je van het schip in de sloep laten glijden.

En dat nippertje, of "nipperke", zoals het in het Fries heet? Het heeft te maken met "nippen": met kleine teugjes drinken. Een "nipje" is dan ook een kleine slok.

Maar "nippen", "neppen" of "nijpen" kon je ook gebruiken als het erop aankwam. „Als het nipt en wedernipt”, zei je dan. „Meer dan eens stond de krijgskans op 't nippen": de kansen in de oorlog dreigden te keren. En als dan op het laatste moment de hulp troepen toesnelen, dan kwamen die "op het nippen", "op het nipken", "op het leste knipken". Dat ging dus maar net goed. De situatie was nijpend. Je had 'm al die tijd zitten knippen. Maar gelukkig, het werd een overwinning; zij het een nipte.

Terug naar het schip: je ziet hem staan, de matroos die het schip gaat verlaten. Met één voet al op de valreep nipt hij aan z'n laatste glaasje. Het gaat net goed. Maar je moet hem niet kietelen, want het is kielekiele.

atisch obsessief. Na haar huwelijk kreeg ze boulimie en anorexia, werd ze suïcidaal en wraakzuchtig. Na de geboorte van William veranderde dat niet. Volgens Bedell Smith deed Charles zijn best om het huwelijk te redden. Zijn inspanningen mochten echter niet baten. Uiteindelijk gingen ze geheel afzonderlijk hun weg en in 1986 hervatte de vereenzaamde Charles zijn affaire met Camilla.

Diana richtte zich op goede doelen; de prins bouwde aan een imperium van tuinen, architectuur, vergroening, milieu en meer van dat. Hij stichtte een trust om kansarme jongeren op de rails te krijgen. Vijftien jaar later, in 1996, was de scheiding na het woelige huwelijk een feit.

Nadat Diana bij een ongeval in Parijs, op 31 augustus 1997, om het leven komt, intensiveren Charles en Camilla hun omgang. In 1999 verschijnen ze voor het eerst officieel als paar in het openbaar. Langzaam worden in Engeland de geesten rijp gemaakt voor het nieuwe huwelijk van de prins, zodat dit in 2005 kan plaatshebben. In de biografie zien we Camilla als een vrouw met humor, die Charles begrijpt en hem door dik en dun steunt. Ze heeft veel meer gemeenschappelijk met Charles dan hij met Diana had.

Bedell Smith is uitgesproken pro-Charles en vindt dat de prins zijn leven lang slecht begrepen is. Ze wijst de lezer op Charles' pogingen om het leed van het verlies